

**РЕЖИСУРА РАНКОВИХ ТЕЛЕПРОГРАМ:
СПЕЦИФІКА ПРЯМОГО ЕФІРУ ТА СИМУЛЯЦІЯ
МЕДІАРЕАЛЬНОСТІ В УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕПРОСТОРИ**

*Ципинська М. В.
здобувачка другого курсу
Міжнародний університет
м. Одеса, Україна*

Ранкові телевізійні програми є важливим сегментом сучасного медіапростору, оскільки забезпечують щоденний інформаційно-емоційний контакт із глядачем. Вони формують перше враження аудиторії про події дня та впливають на її емоційний стан і світоглядні установки. Специфіка ранкового ефіру полягає у поєднанні інформаційного, розважального та публіцистичного контенту, що вимагає від режисера високого рівня професійної гнучкості, оперативності та креативності.

Однією з ключових функцій ранкових програм є створення ефекту довірливого спілкування з аудиторією. Це досягається через специфічну структуру комунікації, яка має циклічний характер і включає взаємодію між ведучим, гостем та глядачем. Така модель створює ілюзію безпосередньої участі глядача в ефірі та підвищує рівень довіри до медіа. У цьому контексті ранковий ефір можна розглядати як форму соціальної комунікації, що поєднує інформування та емоційний вплив.

У науковій літературі прямий ефір визначається як трансляція, що відбувається одночасно з подією [1, с. 18]. Однак у сучасній телевізійній практиці це поняття набуває ширшого значення. Часто програми, які позиціонуються як «прямий ефір», фактично створюються заздалегідь із використанням монтажу, постановочних прийомів та сценарних конструкцій. Це свідчить про трансформацію поняття «живого» мовлення в умовах сучасних медіа.

Явище, за якого попередньо записаний матеріал подається як прямий ефір, доцільно визначати як симуляцію прямого ефіру. Цей прийом дозволяє оптимізувати виробничий процес, компенсувати технічні обмеження, а також підвищити якість контенту. Особливо актуальним він є для регіональних телеканалів України, де обмежені ресурси стимулюють пошук альтернативних рішень. Таким чином, симуляція виступає не лише технічною необхідністю, а й творчим інструментом режисера.

Українські ранкові програми демонструють ефективність використання симулятивних прийомів. Зокрема, у форматі ранкового ефіру широко застосовується інтеграція записаних сюжетів, імітація «прямих включень» та монтажна динамізація структури. Це дозволяє створювати цілісний і водночас різноманітний ефір, що утримує увагу глядача.

Важливим елементом ранкових програм є інтерактивність. Основні форми: телефонні дзвінки, повідомлення у соціальних мережах та участь у конкурсах. Як зазначає Г. Почепцов, інтерактивність є ключовим механізмом сучасної медіакомунікації [2, с. 36]. У регіональному телебаченні інтерактивність часто починається як симулятивна модель, але з часом переходить у реальну взаємодію з аудиторією.

Специфіка роботи режисера в ранковому ефірі полягає у його багатофункціональності. У практиці українського телебачення режисер часто виконує функції редактора, монтажера й технічного спеціаліста. Це відповідає тенденції медіаконвергенції, але водночас підвищує навантаження, впливає на якість продукту та вимагає універсальних навичок.

Важливим елементом є центральний сюжет, який виконує функцію смислового ядра. Він задає тему ефіру, формує емоційний тон, забезпечує цілісність програми. В сучасних українських реаліях такі сюжети часто мають соціальну або культурну спрямованість.

В умовах обмежених ресурсів режисер активно використовує: монтаж, графіку, музичний супровід та цифрові технології. Це дозволяє компенсувати обмеженість простору, нестачу техніки, а також відсутність багатокамерної зйомки. Сучасні технології створюють ефект складної телевізійної продукції навіть за мінімальних ресурсів.

Однією з ключових проблем є обмежене фінансування. Як зазначає В. Різун, розвиток медіа значною мірою залежить від економічних умов [3, с. 45]. Це впливає на якість контенту, тривалість існування проєктів й технічне оснащення.

З позицій семіотики екранний продукт є текстом, що функціонує в системі знаків. Юрій Лотман підкреслював, що структура повідомлення визначає характер його сприйняття [4, с. 22]. Отже, режисер організовує смисли, формує інтерпретацію, керує увагою глядача.

Режисура ранкових телепрограм є складним процесом, що поєднує творчі, технічні та комунікативні аспекти. Симуляція прямого ефіру, інтерактивність та багатофункціональність режисера є ключовими характеристиками сучасного українського телепростору. Попри економічні труднощі, українське телебачення демонструє здатність до адаптації та інновацій. Таким чином, режисер ранкового ефіру виступає не лише організатором, а й активним творцем медіареальності, що формує спосіб сприйняття дійсності аудиторією.

Література:

1. Кузнецов Г. В., Цвік В. Л., Юровський А. Я. Телевізійна журналістика. – Київ : Київський університет, 2002. – 304 с.
2. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – Київ : Видавничий центр «Київський університет», 1999. – 308 с.
3. Різун В. В. Теорія масової комунікації. Київ : Просвіта, 2008. 260 с.
4. Лотман Ю. М. Семіотика кіно. – Київ : Основи, 1998. – 384 с.